

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **M. A.**, a její dcery **M. S.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Praha 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2012, čj. OAM-1-644/VL-10-ZA14-R2-2007, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se v rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle §§ 12 – 14 zákona o azylu z a m í t á .**
- II. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2012, čj. OAM-1-644/VL-10-ZA14-R2-2007 se v rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle §§ 14a a 14b zákona o azylu z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- III. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2012, kterým jí a její tehdy nezletilé dceři S. nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14 b) zákona o azylu. O původní žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 13. 8. 2007 rozhodl správní orgán dne 6. 2. 2008 zamítnutím žádosti, žaloba žalobkyně byla rozsudkem krajského soudu 20. 10. 2008 zamítnuta. Nejvyšší správní soud 22. 4. 2009 ku kasační stížnosti žalobkyně rozhodnutí orgánu I. stupně zrušil a následně krajský soud 11. 1. 2010 zrušil i původní rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Uložil, aby žalovaný opětovně zhodnotil situaci v Ázerbájdžánu v době, kdy žalobkyně opouštěla vlast, i zda případný návrat do země původu je pro rodinu v současnosti bezpečný.

Proti novému rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, v níž namítala porušení § 3 správního řádu a §§ 12, 14 a 14a) zákona o azylu. Žalobkyně byla v zemi původu pronásledována na kumulativním základě, jednotlivé kroky, které byly proti ní činěny, dosahovaly v souhrnu intenzity pronásledování a pokud by byla nevycestovala, toto jí nadále hrozilo. Z tohoto důvodu byla nucena před 21 lety vlast opustit. Důvodem hrozícího pronásledování byla národnost žalobkyně, jako dcera Arménce žila v Ázerbájdžánské republice. Žalovaný, ač měl posoudit, zda žadatelka mohla mít v době odjezdu z vlasti důvodný strach z pronásledování z důvodu národnosti, při posuzování této skutečnosti pouze uvedl, že čelila pronásledování pouze ze strany soukromých osob, přičemž se nejedná o proklamovanou oficiální politiku. Žalovaný však nepřihlédl k tomu, že státní orgány pronásledování soukromými osobami tolerují, a nejsou ochotny nebo schopny osobu před tímto jednáním ochránit. Jak vyplývá ze zpráv o zemi původu, proces návratu by byl po letech značně složitý, v řadě případů zřejmě i nemožný. Žalovaný však bez podkladů pouze uzavřel, že se v případě žalobkyně jedná o arménskou národnost pouze z otcovy strany, tudíž jí problémy s návratem nehrozí. Zpráva jednoznačně poukazuje na překážky, kterým čelí osoby arménské národnosti, které žily roky v zahraničí a rozhodnutí žalovaného tak není v souladu s podklady pro vydání rozhodnutí, je založené pouze na odhadech namísto objektivních zprávách o zemi původu. Žalovaný se též řádně nevypořádal s možností udělení humanitárního azylu, žalobkyně poukazuje na rozhodnutí NSS 2 Azs 8/2004, stanovujícího to, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu musí vycházet z dostatečných podkladů a musí se uspokojivě vypořádat s osobní situací žalobce. Osobní situaci žalobkyně však žalovaný vůbec neposoudil a není tak jasné, proč nepřítomnost žalobkyně v zemi původu po 21 letech a její integraci v ČR po pěti letech pobytu neměl za důvody, hodné zvláštního zřetele. Dále pak žalobkyně uvedla v doplňujícím podání, že je arménské národnosti, když matka byla Ázerbájdžánka, ale otec Armén, po vypuknutí konfliktu v oblasti Náhorního Karabachu většina Ázerbájdžánců arménské národnosti uprchla do Arménie a naopak, žalobkyně však stejným způsobem postupovat nemohla, protože její manžel byl Ázerbájdžánec a neměli tak možnost vyhledat účinnou ochranu ani v jednom z uvedených států. Co do kumulativního základu pronásledování odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 19. 9. 2007, čj. 1 Azs 40/2007, kde se mj. uvádí, že v každém případě je nutné pečlivě posuzovat, zda konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí dosáhly

jednotlivě či ve svém souhrnu (kumulativně) takové intenzity, aby je bylo lze považovat za opatření působící psychický nátlak. Jednání, kterému byla žalobkyně vystavena, byla v zemi původu fyzicky napadena, odpovídá § 9 odst. 2 písm. a) kvalifikační směrnice 2004/83/ES. Vztahy mezi Ázerbájdžánci a Armény jsou i dnes stále napjaté, jak plyne ze zpráv o zemi původu, Ázerbájdžán investuje v současnosti do zbraní a armády, a to za hlavním účelem získat zpět oblast Náhorního Karabachu. Navzdory příměří obou států z r. 1994 docházelo v regionu k přestřelkám a v posledních měsících se napětí opět stupňovalo. V současnosti není jisté, zda k opětovnému propuknutí konfliktu opět nedojde, což by žalobkyni stavělo do pozice možné oběti pronásledování z důvodu národnosti. Tato hrozba s odstupem času nepominula. Na stát a jeho orgány v zemi původu se žalobkyně obrátit nemůže, je nepravděpodobné, že by jí ázerbájdžánské státní orgány během krvavého konfliktu s Arménií poskytly ochranu před pronásledovateli ázerbájdžánského původu, v současné chvíli by se na státní orgány obrátit mohla, ale dle zpráv je zjevné, že úřady diskriminaci tolerují. Žalobkyně odkazuje na zprávu ECRI z r. 2011, kde na str. 30-31 se uvádí, že k diskriminaci Arménů nadále dochází, osoby arménského původu svou identitu často skrývají. Vzhledem k vyhrocování situace v Náhorním Karabachu je nepravděpodobné, že by v blízké budoucnosti došlo k nějakému zlepšení. Dále pak žalobkyně poukazuje na ust. bodu 54 a 55 Příručky UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků, které pojednávají o tom, kdy se diskriminace rovná pronásledování (např. závažné omezení práv osoby vydělat si na živobytí, či právo svobodného vyznání a pojednávají o pocitu myslí dotyčného s pocitem strachu a nejistoty ve vztahu k budoucí existenci. Tyto body znamenají, že žalobkyně má pro případ návratu do země původu odůvodněný strach z pronásledování z důvodu národnosti. Během svého pobytu v zemi původu se obávala vycházet z domu a kvůli konfliktům s kolegy ukončila pracovní poměr. Jelikož již v minulosti byla vystavena pronásledování a diskriminaci, jsou u ní pocity strachu a nejistoty k budoucí existenci reálné. Žalobkyni je známo rozhodnutí Vrchního soudu 7 A 754/2000 v tom smyslu, že je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů pro tyto vlastnosti terčem ústrků, avšak právě s ohledem na tyto jevy je potřebné přihlídnout k tomu, zda se jedná pouze o část obyvatelstva dané země, která takovou menšinovou skupinu takovému jednání vystavuje, či se jedná o chování většiny obyvatelstva, neboť v takovém případě se může i méně závažné porušení na kumulativním základě jevit a být vnímáno jako pronásledování, upravené ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu, které znemožňuje pobyt v takové zemi.

Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 5. 9. 2012 plyne, že žalovaný s námitkami žalobkyně nesouhlasí, správní orgán odkazuje na obsah spisu, zejména vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně, informace o zemi původu i samotné rozhodnutí, při jehož vydání žalovaný postupoval v souladu se zákonem o azylu a správním řádem. Ve věci žalobkyně byl zjištěn skutečný stav věci, správní orgán se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně sdělila a opatřil si potřebné podklady pro vydání svého rozhodnutí. Žalobkyně neuváděla žádné skutečnosti, které by mohly žalovaného vést k udělení mezinárodní ochrany, různé formy ústrků a nevraživosti ze strany spoluobčanů ještě nelze považovat za

pronásledování ve smyslu zákona o azylu, žalobkyně měla být fyzicky napadena pouze jednou a z informací o zemi původu plyne, že ženy provdané ve smíšených manželstvích a jejich děti jsou obvykle integrovány do společnosti. Mimo jiné matka premiéra a matky různých ministrů jsou etnické Arménky. Diskriminace etnických Arménů není součástí oficiální státní politiky Ázerbájdžánu a je potřebné poukázat na fakt, že žalobkyně opustila zem původu již v r. 1991, kdy byla zcela odlišná situace (ozbrojené střety v Náhorním Karabachu). V současné době jsou příslušné orgány Ázerbájdžánu schopny zajistit ochranu osobám arménské národnosti před útoky ze strany Ázerbájdžánců. Sama žalobkyně není etnickou Arménkou, pochází ze smíšeného manželství a ani není povinna oznamovat, že její otec byl arménské národnosti, navíc má ázerbájdžánské příjmení po manželovi. Příběh žalobkyně není ani ničím hodnověrně doložen. Z kopie žádosti o udělení českého víza vyplývá, že do ČR přicestovali za účelem návštěvy příbuzných či přátel, nikoliv z důvodu pronásledování v zemi původu. Některé přetrvávající ústrky a předsudky vůči osobám arménské národnosti v oblasti bydlení, zaměstnávání apod. nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalobkyni v případě návratu do země původu žádné azylově relevantní nebezpečí nehrozí, skutečnost, že v ČR pobývá pět let a zem původu opustila před jedenadvaceti lety není žádná mimořádná okolnost, která by mohla vést k udělení humanitárního azylu. Na svých právech žalobkyně v průběhu správního řízení nebyla zkrácena, žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Při jednání soudu dne 14. 1. 2013 zástupkyně žalobkyně připomněla, že správní orgán měl v novém řízení dořešit otázku případného pronásledování žalobkyně v zemi původu, zjistit, zda žalobkyni reálně nehrozí nebezpečí pro případ návratu a dořešit i postavení tehdy ještě nezletilé dcery. Žalobkyně je přesvědčená, že byla vystavena pronásledování, na základě podkladových zpráv je pak patrné, že toto hrozí i nadále. Nejde přitom jenom o určitou diskriminaci, jednalo by se o ústrky ze strany většiny obyvatelstva, které by měly jistě intenzitu pronásledování, upravenou zákonem o azylu. Ze zprávy MZV z r. 2010 vyplývají problémy s případným návratem do země původu, v řadě případů je nemožný. Skutečná možnost návratu zjišťována prakticky nebyla, čímž došlo k porušení § 3 správního řádu, nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci. Žalobkyně splňuje podmínky § 12b) i § 14, její důvody jsou hodny zvláštního zřetele, je přesvědčena, že důvodná je i její obava z případné vážné újmy pro případ návratu. Rodina sleduje situaci v zemi původu na internetu a situace není dobrá, prezident Arménie stále vyhláší válčení, prezident Ázerbájdžánu toto nechce, přesto na obou stranách umírají vojáci, hrozba konfliktu stále trvá. Dcera byla 4 měsíce v Praze na internátu, studuje tam, rodiče sehnali dost těžko práci a přestěhovali se do Prahy, momentálně žijí pohromadě. Žalobkyně splňuje podmínky důvodných obav z pronásledování z důvodu národnosti. Žalobkyně je arménské národnosti, státní příslušník Ázerbájdžánu, obě země prakticky 25 let jsou ve válce a z vniklé situace tak žalobkyni nehrozí jenom diskriminace, ale hrozí ústrky fyzického i slovního rázu ze strany tamní většiny obyvatel, jedná se tak o kumulativní základ, vedoucí k pronásledování v azylově relevantním smyslu, návrat není reálný, po 22 letech jsou tak jisté dány i důvody azylu humanitárního. Žalobkyně setrvala na návrhu zrušení napadeného rozhodnutí, vrácení věci k dalšímu řízení, náhradu nákladů řízení neúčtovala.

Pověřená pracovnice žalovaného připomněla, že správní orgán řádně doplnil spisový materiál, odkázala proto na vyjádření shora, úkoly, uloženými NSS, se správní orgán zabýval. Žalobkyně opustila zem původu, pobývala 16 let v Rusku a již při tamním vstupu manželé prohlásili, že jsou uprchlíky. O statut uprchlíků však nepožádali, v tomto směru NSS judikoval, že takový důvod by měl vést k podání bezprostřední žádosti. K vyhrožování ze strany soukromých osob odkaz na rozhodnutí NSS 3 Azs 22/2004. Humanitární azyl je udělován především lidem přestárlým, nemocným. Právo na soukromí a rodinný život pak řeší např. rozhodnutí NSS 2 Azs 8/2011 z 8. 6. 2011, kde je vyjádřen názor na to, že není nárokem žadatele o azyl vybrat si pro uplatnění tohoto práva nejvhodnější stát. Na str. 11 – 13 napadeného rozhodnutí je popsán možný návrat žadatelů do vlasti jednak s odkazem na ESLP, ale i na informace o zemi původu, dle nichž mají občané Ázerbájdžánu právo svobody pohybu, na emigraci i repatriaci a důležitá je i informace o možnosti žádosti o náhradní doklady prostřednictvím konzulátu. Příběh dcery je odvíjen od situace rodičů, tato má státní příslušnost Ázerbájdžánu dle příslušnosti své matky. Jak v Rusku, tak v ČR jde u žalobců evidentně o snahu o legalizaci pobytu, žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby a náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Ze správního spisu plynou samozřejmě shodné skutečnosti, které popsány již dříve, tedy, že žalobkyně požádala o udělení azylu 13. 8. 2007, uvedla, že je státním příslušníkem Ázerbájdžánu, arménské národnosti, žádá o azyl i jménem své, tehdy nezletilé dcery S. a současně s ní žádá i manžel E. M.. Posledních deset let žila v Rusku ve Stavropolu, je křesťanského vyznání a nikdy nebyla politicky organizována, pracovala 13 let jako zdravotní sestra. Narodila se v Ázerbájdžánu, vdala se za Ázerbájdžánce, po konfliktu mezi oběma zeměmi začaly problémy. Rozbili jim okna, malovali hanlivé nápisy, bála se o život, koncem prosince 1991 odjela s manželem za svými rodiči do Ruska. Při přejezdu hranic jim byly odebrány pasy, od té doby žili v Rusku, psali na MV do Ázerbájdžánu, žádali kopii dokladů, nikdy nic neobdrželi. V r. 1994 se narodila dcera, žalobkyně porodila v nemocnici, ale pak ji vyhnali, nedali jí žádné doklady. Život v Rusku byl nejdříve klidný, dcera chodila do školy, problémy začaly s rusko-čečenským konfliktem. Začali chodit policisté, kontrolovali, museli je uplácet. Situace se stále zhoršovala, nakonec přijeli s převaděčem, který pro ně měl nějaké doklady, přiletěli v srpnu 2007 nelegálně. Chtějí zde jako rodina žít a pracovat. Žalobkyně uvedla, že doufá, že jejich smíšená rodina zde bude přijata a bude jim pomoheno získat zde doklady. V rámci pohovoru dne 12. 9. 2007 žalobkyně popsala, jak vypadala situace v zemi poté, co ji opustili Arméni a vraceli se z Arménie Ázerbájdžánci, jak se bála o život a nakonec s manželem Ázerbájdžán opustili za rodiči do Ruska.

Po zrušujícím rozsudku krajského soudu správní orgán provedl s žalobkyní pohovor dne 10. 11. 2010, žalobkyně uvedla, že sledují na internetu i v jiných médiích situaci v zemi původu, nejobjektivnější jsou ruské zdroje, dle nichž nedávno v Izvestijích prohlásil ázerbájdžánský prezident, že se chystá k válce, z druhé strany Arménie prováděla vojenská cvičení přímo na hranici okupovaného pásma. V Rusku žila rodina od r. 1991 do r. 2007 ve S., na adrese V. Žili tam s rodiči žalobkyně. Od r. 1993 začala být situace špatná, byly stálé kontroly, čekali,

že ona bude poslána do Arménie a manžel do Ázerbájdžánu. Neměli doklady a tak policisty upláceli a prosili, aby je nechali. Jednalo se o lidi ve vojenských uniformách, po r. 1993, před tím chodil spíše okrskář. Vyhrožovali, že Rusko je pro Rusy, ať odjedou. Za ty dlouhé roky se zřejmě podařilo kontroly přesvědčit, že jsou normální rodina, která nemá s útoky nic společného. Manžel načerno pracoval, žalobkyně píchala injekce, pekla dorty, uklízela. Psali o doklady, ale nepomohla jim ani organizace pro uprchlíky. Na velvyslanectví v Moskvě se báli jet, byla divoká doba. Na ruské orgány se neobraceli, již po příjezdu jim okrskář sdělil, že když nemají doklady, nemůže pro ně nic udělat, okrskář má přitom velkou moc, jeho rukama prochází všechno. Dceru porodila žalobkyně po domluvě s lékařkou v první stavropolské nemocnici, načerno, nedostala ani žádný doklad, jenom zaplatila. Byla i na stavropolském ženském výboru, ale nic nepomohlo, pak se domluvila s ředitelkou školy, dcera mohla chodit do vyučování, ale doklady nemají, odjížděli narychlo. Když odjížděli z Ázerbájdžánu rodiče žalobkyně, zaregistrovali se, Rusko tehdy přijímalo všechny. Občanství neměli, ale dostali propisku. Nyní již rodiče nežijí. V Ázerbájdžánu žalobkyně zažila několik napadení, řekla manželovi, že musí pryč a on chtěl odjet s ní. V práci s ní kolegyně divně mluvily, manžel již nechtěl, aby tam chodila. Problémy byly s uprchlíky z Arménie, strkali do ní na chodbě, pak se snažili vymlátit dveře a dostat se do bytu, to se již opravdu bála. Stále jí vyhrožovali, že ji zabijí. Manžel ji bránil, pral se s těmito lidmi. Měla vnitřní pas SSSR a vyřídila si i cestovní pas, již na jméno M., koupili si jízdenky. Manžel měl oba doklady. Při kontrole na hranicích si vzali oba pasy a vedli manžela ven a ptali se, proč vyváží Arménku, vrátil se potrháný, popral se a pasy mu nevrátili. Po příjezdu se šla přihlásit jako uprchlík, ale chtěli po ní doklady, které neměla. V Ázerbájdžánu nezůstaly žádné arménské rodiny, nikdo by tam nemohl přežít. Zde se k rodině chovají lidé normálně. Učila se česky, když se pomalu mluví, docela rozumí, její jazyk je ruština, škol, kde se učil národní jazyk, bylo málo. Myslí, že tamní situace je stále vyostřenější, bála by se tam vrátit. Téhož dne byl proveden pohovor i s dcerou žalobkyně, uvedla, že v Rusku chodila do školy, v noci k nim někdy chodily kontroly, nadávali jim. Chtěla by zde studovat. Dne 10. 2. 2011 byla žalobkyně seznámena s obsáhlými podklady o situaci v zemi původu, které popisují vývoj situace prakticky od r. 2003 až do doby současné. Uvedla, že tyto zprávy neberou v úvahu konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem.

V průběhu jednání ve věci manžela žalobkyně byly provedeny důkazy, které byly soudu předloženy a přetlumočeny z anglického do českého jazyka, jedná se o podklad Rádía Svobodná Evropa z 20. 7. 2012, pojednávající o volbách v Náhorním Karabachu, kde od r. 1994 trvá křehké příměří, dále Zprávy BBC Evropa z 19. 7. 2012, pojednávající o volbách s tím, že šéfka EU pro zahraniční záležitosti Catherine Ashton mj. uvedla, že mezi oběma zeměmi v posledních měsících stoupá napětí a obě země závodí v ozbrojování a investicích do složitějších zbraní. Další podklad pak z BBC 1. 8. 2012 připomíná události před 20 lety z války mezi Ázerbájdžánem a Arménií, kdy se v Baku konalo k tomuto výročí shromáždění desítek tisíc lidí, ještě před uzavřením příměří byl milion lidí nucen opustit své domovy, oblast je dnes v arménských rukou, ázerbájdžánským civilistům nebylo dovoleno se vrátit, s touto humanitární krizí dodnes Ázerbájdžán bojuje. Obě strany se vyzbrojují, častují se nepřátelskou rétorikou, dochází k přestřelkám na obou stranách fronty. Mírová

jednání, zprostředkovaná Ruskem, Francií a USA se zastavila. Jako poslední je pak materiál Evropské komise proti rasismu a netoleranci ECRi z 23. 3. 2011, pojednávající o obtížnosti získání dokumentů, riziku každodenní diskriminace osob arménského původu, které, pokud si nepožádaly o ázerbájdžánské doklady totožnosti po zrušení sovětských pasů, mají dnes problémy s jejich získáním. Toto způsobuje i obtíže při přístupu k sociálním právům, situace arménských osob je složitá. Zpráva pojednává o rozporuplném uvádění počtu Arménů, žijících na ázerbájdžánském území, jejich počet v Náhorním Karabachu je asi 120 000, na ostatním území se k tomuto hlásí jen asi 700 osob.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že se ztotožňuje s odůvodněním správního orgánu o nenaplnění podmínek pro udělení azylu dle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Je nasnadě, jak uvedl žalovaný na str. 6, že žalobkyně neuváděla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno vyvodit, že ve své vlasti uplatňovala politická práva a svobody, za což byla pronásledována a podmínky ust. § 12 písm. a) tak naplněny nejsou. Dostatečným způsobem je pak odůvodněno i rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, když podrobně rozebral situaci jak v zaměstnání žalobkyně, tak jednání soukromých osob, které žalobkyně popsala, s tím, že odůvodnil přesvědčivým způsobem, proč nelze žalobkyni popsanou určitou diskriminaci v jednání těchto osob považovat za azylově relevantní pronásledování z důvodu národnosti žalobkyně. Se státními orgány země původu žalobkyně problémy neměla, naopak, byly jí vydány i potřebné doklady, o které požádala, a velmi podrobně popsal správní orgán i incident, který měl proběhnout na hranicích při opouštění země s tím, že selhání jednotlivců – pohraničnicků ještě nelze považovat za pronásledování v azylově relevantním smyslu. Správní orgán dále správně uvedl, že pokud se žalobkyně spolu s manželem seriózně nepokusili o získání potřebných dokladů, nelze takovou vinu dávat orgánům

Ázerbájdžánu. Pokud by tak žalobkyně cítila opodstatněně situaci pronásledování, jistě by učinila pro legálnost svého pobytu v Rusku zásadnější kroky, nehledě na to, že takovou situaci jasně popisuje i česká judikatura NSS, vedoucí k závěru, že o azyl je potřebné požádat pokud možno neprodleně poté, co uprchlík vstoupí na území jiného státu. Podmínky ust. § 13 zákona o azylu žalobkyně nesplňuje a pro rozhodování, zda v dané věci lze hodnotit okolnosti žádosti žalobkyně a její tehdy nezletilé dcery, měl správní orgán podklady zcela dostatečné.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Dále však soud znovu hodnotil, zda-li je možný v současné době bezpečný návrat žalobkyně a její dcery do Ázerbájdžánu, jehož je státním příslušníkem. K tomu pak soud konstatuje, že na základě podkladů, citovaných na str. 9 – 10 dospěl správní orgán správně k závěru, že dcera žalobkyně je zcela zřejmě státním občanem této

země původu též. Soud zásadnějším způsobem nezpochybňuje ani závěr žalovaného, že žalobkyně zcela zřejmě sleduje i se svojí rodinou svou žádostí legalizaci zdejšího pobytu, neboť všechny okolnosti pobývání žadatelů v Rusku i v ČR (zde např. příjezd na pozvání) a další k podobnému závěru vedou. Nelze ovšem přehlédnout, že podkladové materiály i nadále hovoří o tom, že v Ázerbájdžánu existuje situace různých problémů, s nimiž by se musela žalobkyně zřejmě potýkat, i když je její manžel Ázerbájdžánec a ona pochází z manželství smíšeného. Rozhodující však pro výše popsany postup soudu v této věci je informace, plynoucí již ze samotného popisu situace možného návratu rodiny, tak, jak ji uvedl žalovaný na str. 12 svého rozhodnutí. Informace MZV ze dne 14. 12. 2010 popisuje proces návratu za značně složitý, v řadě případů i nemožný, včetně vstupu na území státu a jsou uváděny byrokratické překážky a požadavky, které takoví občané nebudou moci případně splnit. Správní orgán přitom připomíná, že v případě žalobkyně, její dcery a manžela jde zejména o situaci, kdy tito nedisponují potřebnými doklady a samotná zpráva uvádí, že návrat do vlasti za takové situace nebude jednoduché realizovat. Z Informace MZV čj. 3089487/2010-KKM ze dne 9. 12. 2010 pak sice plyne, že na Velvyslanectví Ázerbájdžánu v Praze lze požádat o vydání dokladů, avšak za podmínek, kdy žadatelé musí předložit pasy, případně je nutné sepsat protokol o porušení administrativního pořádku (zaplatit pokutu), případně předložit potvrzení policie o zcizení pasu. Dalším problémem pak je skutečnost, že dcera žalobkyně nemá žádné doklady, tedy ani rodný list jako dokument základního charakteru, na jehož základě by bylo možné zvažovat další postup v jejím případě žádosti o vydání potřebných dokumentů. Problém bezpečného návratu do země původu tak, dle názoru soudu, není dosud dostatečně dořešen, a to minimálně v hrozbě případného ponižujícího zacházení ze strany úředníků při řešení základních záležitostí rodiny s jejím vstupem na území země původu, a je potřebné, aby správní orgán znovu zvážil udělení doplňkové ochrany na určitou dobu, během níž by správní orgán postavil napevno seriózní možnosti skutečného získání potřebných dokladů jak pro rodiče, tak pro dceru S.. Při žádosti o vydání nových dokladů musí přitom žalobkyně předložit rodný list, uvést všechny osobní údaje, tedy včetně své národnosti a zejména z této skutečnosti soud vyvozuje mj. i možné problémy, právě s ohledem na aktuálně popisovanou situaci pokračující nevraživosti mezi oběma státy. Na základě uvedených skutečností proto soud v rozsahu ust. §§ 14a) a 14b) zákona o azylu napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když oba účastníci byli částečně úspěšní, ovšem žádný z nich náhradu nákladů řízení neúčtoval.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 21. ledna 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně